

Aan
de gemeenteraad

Datum 13 juli 2021
Zaaknummer 2021-0095241
Betreft Zorg en ondersteuning voor mensen met dementie en een migratieachtergrond

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Pijler Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Helma Seelen
E-mail: wega.seelen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Helma Seelen
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Gemeente Wmo: verstrekt subsidie voor algemeen, lichte ondersteuning.
SDD: verstrekt middelen maatwerkvoorzieningen mensen met dementie.
WLZ: verpleeghuiszorg mensen met dementie.
ZVW: casemanagers dementie in dienst bij verpleeghuis/thuiszorgorganisaties.
Ontmoetingscentra inwoners met dementie: Parkhuis en Spectrum.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Senioren wonen langer thuis zodat senioren in hun eigen omgeving zelfstandig oud kunnen worden, met een goede kwaliteit van leven. Senioren die kwetsbaarder zijn willen we vroegtijdig signaleren en van de juiste steun voorzien. Senioren met een migratieachtergrond kunnen kwetsbaarder zijn door bijvoorbeeld het onvolledig beheersen van de Nederlandse taal.

Internos, Parkhuis, Spectrum, Buurtwerk, Ketenzorg dementie Waardenlanden, MEE en gemeente Dordrecht hebben een plan opgesteld waarmee inwoners met een migratieachtergrond en dementie beter bereikt kunnen worden. Om dit te bereiken wordt er gesproken met sleutelfiguren in de wijken. Er is gekozen om in een beperkt aantal wijken ervaring op te doen (Centrum en Krispijn). Er is een Zonmw (Zonmw aanvraag programma Langdurige Zorg en Ondersteuning) subsidie aangevraagd door Internos om met het traject aan de slag te gaan. Deze aanvraag is gehonoreerd door ZonMw.

Fase 1 is afgerond en hierover wordt in de onderstaande paragrafen gerapporteerd. Fase 2 is in voorbereiding en geeft uitvoering aan de opbrengsten uit Fase 1. Fase 2 wordt onder 'hoe verder na deze raadsinformatiebrief' verder toegelicht.

Wat is de te delen informatie?

Fase 1

Wat wilden we in Fase 1 bereiken?

Het doel van Fase 1 was dat senioren met een migratieachtergrond eerder door de zorg en ondersteuning worden bereikt zodat zij passende ondersteuning kunnen krijgen. De onderstaande punten werden als opbrengst beoogd.

- De samenwerkende organisaties/het netwerk hebben inzicht in wat nodig is om senioren met een migratieachtergrond te bereiken.
- We hebben de ondersteuningsbehoeftes van senioren met een migratieachtergrond in beeld.
- Versterkt lokaal netwerk met partijen die in de wijken een rol spelen met betrekking tot kwetsbare senioren.
- Snellere signalering dementie, mede door de versterking van het lokale netwerk.

Hoe wilde we dit bereiken?

1. Uitvoeren van een QuickScan/omgevingsanalyse.
Hiermee inzicht verkrijgen in demografische gegevens, sociaal culturele informatie in Centrum en Krispijn.
2. Actieonderzoek/interviews met zelforganisaties/netwerk/sleutelfiguren van inwoners met een migratieachtergrond.
Hiermee ophalen wat werkt, wat werkt niet, knelpunten, wie wil meedoen?
3. Bijeenkomst voor migrantengroepen, sleutelfiguren en ondersteuners.
Hiermee achterhalen wat de gezamenlijke ontwikkelpunten zijn.
4. Verbindingsbijeenkomst bestaand netwerk en netwerk voor senioren met een migratieachtergrond.
Hiermee achterhalen wat nodig is om het doel te bereiken.

Opbrengst Fase 1:*(1) QuickScan/omgevingsanalyse*

- Er zijn demografische gegevens verzameld over de ouderenpopulatie en migrantenouderen. De samenstelling van de leeftijdsgroepen vanaf 60 jaar en de demografische ontwikkelingen van leeftijdsgroepen vanaf 55 jaar in 2025 en 2030. Daarnaast de migratieachtergronden van ouderen in het werkgebied.
- De informatie is gebruikt om te kijken in welke wijken senioren met een migratieachtergrond wonen. In deze wijken is de verbinding met het bestaande en het informele netwerk van senioren met een migratieachtergrond van belang.

(2-4) Interviews en bijeenkomsten

Om een beeld te krijgen van kansen, knelpunten en verbetermogelijkheden is er gesproken met huidige en beoogde partners.

Er zijn daarbij twee bijeenkomsten georganiseerd; een bijeenkomst met sleutelfiguren uit het (migranten)ouderen netwerk in de wijk en een bijeenkomst tussen het (migranten)ouderennetwerk en de formele organisaties (genaamd de "verbindingsbijeenkomst"). Hier is de basis gelegd voor een vernieuwde netwerk aanpak. Het lokale netwerk is verbonden met de netwerkpartners die direct verbinding hebben met (migranten)ouderen en/of daarin van belang kunnen zijn om (migranten)ouderen te vinden, te verbinden en te versterken.

- Vertegenwoordigers kwamen van verschillende organisaties: Internos, AZC-Dordrecht, Mee plus, buurtwerk, het Parkhuis, de moskee, Spectrum, Care-4all, Ketenzorg dementie Waardenlanden en Aafje, zorg-ondernemers. Uit de gesprekken met de sleutelfiguren is informatie verkregen over de (migranten)ouderen en de specifieke situatie van hen voor wat betreft sociaal economische positie en de kwetsbaarheid. Er is gesproken hoe de doelgroep bereikt kan worden en anderzijds leert het formele netwerk wat nodig is om senioren met een migratieachtergrond te betrekken en wat de behoeften zijn van (veel) migranten ouderen. Cultuursensitief werken werd als een aandachtspunt genoemd, voorlichting dementie in de gemeenschap, signalering niet-pluis, vertrouwen en warm contact opbouwen voor de langere termijn.

- Door de gesprekken met het lokale netwerk (Parkhuis, Spectrum, MEE, Buurtwerk, Internos) is de onderlinge betrokkenheid versterkt met zowel Turkse als Marokkaanse sleutelfiguren vanuit de (geloofs)gemeenschappen, AZC-Dordrecht (interculturele zorgconsulent), Moskee, (wijk)verpleegkundigen en andere partijen in de wijk die een rol spelen m.b.t. de kwetsbare ouderen. Er zijn uitdrukkelijke pogingen gedaan om ook de huisarts hierbij te betrekken, maar dat bleek, mede vanwege de coronacrisis, niet haalbaar.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Fase 2

Uit fase 1 zijn vijf thema's naar voren gekomen waar de partijen als eerste mee aan de slag gaan om senioren met een migratie achtergrond eerder in beeld te krijgen en beter te bereiken. De komende weken wordt er gewerkt aan een vervolg subsidieaanvraag Zonmw. In deze aanvraag worden de thema's en de aanpak globaal beschreven. Nadat de subsidieaanvraag is goedgekeurd door Zonmw, werken de netwerkpartners de thema's SMART uit. Per thema wordt beschreven welke partijen betrokken zijn, de aanpak, welke resultaten er behaald gaan worden en de planning. Het is nu nog te vroeg om de resultaten van deze thema's in deze informatiebrief SMART te vermelden. De plannen worden in samenspraak met de partners uit het migranten ouderennetwerk opgesteld.

Internos vraagt namens de betrokken partijen de subsidie bij ZonMw aan, dit gebeurt voor 17 augustus. Negen weken na het indienen van de aanvraag wordt het antwoord van Zonmw verwacht. Als de aanvraag wordt goedgekeurd dan worden de plannen in twee fases uitgevoerd. In de eerste fase worden de thema uitgewerkt in concrete smart geformuleerde doelen. In de tweede fase worden de plannen uitgevoerd. De eerste en tweede fase worden gedurende 12 maanden uitgevoerd.

Thema's waarmee aan de slag wordt gegaan:

1. Wijknetwerk kent elkaar en werkt samen.

- Voorwaarden en afspraken worden gemaakt met het netwerk zodat het (migranten) ouderennetwerk in de wijk met sleutelfiguren (geloofs)gemeenschappen, wijkprofessionals van zorg en welzijn, elkaar weten te vinden en samenwerken in het versterken van de positie van (migranten)ouderen en mantelzorgers.

2. Cultuursensitief werken.

- Zorgverleners krijgen meer inzicht in de eigen cultuur en die van de ander om zo elkaar beter te begrijpen. Het is veelal niet mogelijk om altijd zorgverleners met dezelfde achtergrond in te zetten. We komen met een aanpak om cultuur sensitief te werken.

3. Voorlichting dementie in de gemeenschap.

- Er wordt in afstemming met wijkverpleegkundigen, Intercultureel zorgmedewerker, dagbestedingscoach en anderen door casemanagers dementie van Parkhuis en Spectrum voorlichting gegeven over dementie.
- De informatievoorziening wordt geschikt gemaakt voor mensen met diverse culturele achtergronden.
- Kennis over (ondersteuningsmogelijkheden) dementie bevorderen middels voorlichting aan mantelzorgers en senioren, met behulp van Into Dementia met VR-brillen.

4. Signalering Niet-Pluis.

- Casemanagers van Parkhuis en Spectrum geven trainingen niet-pluis aan vrijwilligers, professionals om vroegtijdig te kunnen signaleren wanneer er sprake is van beginnende geheugenproblemen.

- Er wordt gewerkt aan een training niet-pluis voor signaleren senioren met een migratieachtergrond met dementie en diens mantelzorgers, vrijwilligers, professionals.

5. Vertrouwen en warm contact opbouwen voor de langere termijn.

- Professionals bouwen aan een netwerk van contactpersonen per gemeenschap, denk aan geloofsgemeenschappen. Deze gemeenschappen zijn goed in beeld en bereikbaar – en kunnen daarom een sleutelrol spelen in signalering van dementie bij (migranten)ouderen.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Er wordt een ZonMw subsidie aangevraagd voor Fase 2. Indien de subsidieaanvraag niet wordt gehonoreerd, worden de eenzaamheidsmiddelen 20'-21' aangesproken.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 9 juli 2019 heeft wethouder Heijkoop toegezegd naar aanleiding van een motie van GroenLinks en VSP (M 05) in gesprek te gaan met zorgaanbieders over het gebruik van zorg door inwoners met dementie en een migratieachtergrond. Naar aanleiding van deze toezegging is de motie ingetrokken.

Het college van Burgemeester en Wethouders

loco-secretaris

burgemeester